

7A Nader uitgewerkte kernkwaliteiten Nationaal Landschap IJsseldelta

Kernkwaliteiten Landschap, cultuurhistorie, archeologie (volgens Omgevingsvisie Overijssel 2009)

Deelgebied	Hoofdkenmerken	Structuren	Elementen
Polder Mastenbroek	Weidsheid	<ul style="list-style-type: none"> • Geometrie • Lange linten en weteringen • Ontbrekende wegbeplanting • Contrastrijke randen 	<ul style="list-style-type: none"> • Boerderijen op terpen • Bajonetkruisingen • Kreken • Sloten • Kolken
Kampereiland en de buitenpolders Mandjeswaard, Polder de Pieper en Zuiderzeepolder	Openheid	<ul style="list-style-type: none"> • Reliëf • Onregelmatige vormen • Rivierarmen • Dijken 	<ul style="list-style-type: none"> • Kreken • Sloten • Kolken • Boerderijen op terpen
Rivierenlandschap	Kleinschaligheid en openheid	<ul style="list-style-type: none"> • Meanderende rivieren • Uiterwaarden • Contrastrijke randen • Dijken • Historische kernen 	<ul style="list-style-type: none"> • Boerderijen • Kreken • Hanken • Rivierduinen • Kolken • Moeras

Kernkwaliteiten Natuur

Deelgebied	Hoofdkenmerken	Waardevolle leefgebieden
Polder Mastenbroek	<ul style="list-style-type: none"> • Veen- en kleibodem • Rust door geringe ontsluiting • Ligging tussen IJssel en Zwarte Water 	<ul style="list-style-type: none"> • Graslanden • Rieten (kreken) • Sloten • Dijken • Kolken <p>Met bijzondere planten en dieren als:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zwanebloem • Grutto (bv), purperreiger (vz), kolgans, kleine zwaan (wg) • Goudplevier en watersnip (dt) • 8 soorten (Hrl) zoogdieren • Heidekikker (Rls) • Grote en kleine modderkruiper en bittervoorn (Hrl-vissen in sloten)
Kampereiland en de buitenpolders Mandjeswaard, Polder de Pieper	<ul style="list-style-type: none"> • Ligging langs Zwarte Meer 	<ul style="list-style-type: none"> • Graslanden • Kreken • Sloten

en Zuiderzeepolder

- Rust door geringe ontsluiting

- Wegbermen

Met bijzondere planten en dieren als:

- Eebies, veldgerst, zilte greppelrus
- Grutto (bv), kolgans en grauwe gans (wg), goudplevier

Riverienlandschap

- Overstromingen, afzettingen en erosie

- Vochtige graslanden
- Moerassen
- Hanken en geulen
- Kolken en plassen
- Dijken

Met bijzondere planten en dieren als:

- Rivierfonteinkruid, margriet, cichorei, bitterkruid, kievitbloem
- Kwartelkoning en ijsvogel (bv)
- Wilde zwaan, kleine zwaan, kolgans, meerkoet en smient (wg)
- Slobeend en grutto (dt), watervleermuis

Zwarte Meer en Ketelmeer

- Omgangrijk moeras
- Voedselrijk ondiep water

- Moeras
- Ondiep water
- Vogeleiland
- NURG-eilanden
- Keteleiland

Met bijzondere planten en dieren als:

- Dotterbloem, mattenbied, bittere veldkers
- Roerdomp, purperreiger, grote karakiet en baardman (bv)
- Lepelaar (zg), aalscholvers, wintertaling en krakeend (dt)
- Grauwe ganzen, kolganzen en kleine zwaren (slaapplaatsen; wg)
- Watervleermuis, meervleermuis en otter
- Zeeforel, zeeprik, rivierprik, krabaal en meerval

bv=broedvogel; vz=voedselzoekend;
wg=wintergasten; dt=doortrekkers;
zg=zomergasten; Hrl=Habitatrichtlijn,
Rls=rode lijstsoort

7B Nader uitgewerkte kernkwaliteiten Nationaal Landschap Noordoost-Twente

Kernkwaliteiten Landschap, cultuurhistorie, archeologie (volgens Omgevingsvisie Overijssel 2009)

Landschapstype	Hoofdkenmerken	Structuren	Nederzettingvormen
Essenlandschap (incl stuwwallen)	Samenhangend systeem van essen, flanken, lager gelegen maten en fliergronden Brongebieden en stuwwallen	<ul style="list-style-type: none"> • Kleinschaligheid • Afwisselend en contrastrijk, volgend aan de organische patronen van het natuurlijke landschap • Essen zijn open met karakteristiek reliëf en stijlranden • Spinragstructuur aan zandpaden tussen de esdorpen en erven 	<ul style="list-style-type: none"> • Kenmerkende bebouwing rond de es (esdorpen) en verspreide erven • Esdorpen, kern- en flank- en kransesdorpen • Ordening vanuit de erven en de essen • Grote erven, met grote volumes en zware beplanting (eiken houtwallen)
Oudehoevenlandschap	Contrastrijke landschappen met veel variatie op de korte afstand: open es, kleinschalige flank met erf, kleinschalige natte laagtes met veel houtwallen, open heidevelden en –ontginningen. Daartussen kleinere bovenlopen van beken Brongebieden en stuwwallen	<ul style="list-style-type: none"> • Organisch, route van erf tot erf • Systeem van beken en bronnen 	<ul style="list-style-type: none"> • Verspreide individuele erven, geen dorpen • Middelgrote erven, met verschillende volumes en zware beplantingen • 120 bronsystemen
Maten- en Flierenlandschap	Laaggelegen kleinschalig landschap dat zich langs beken, in de natuurlijke laagten heeft ontwikkeld. Coulissen van hakhoutstruweel, open kamers van hooien en weilanden, met hier en daar een broekbos op de nattere plekken.	<ul style="list-style-type: none"> • Onregelmatige blokverkaveling, soms in strokenverkaveling • Contramal van het essenlandschap en het oude hoevenlandschap en is daar functioneel aan verbonden • Bomensingels op de perceel-scheidingen 	<ul style="list-style-type: none"> • Vrijwel geen nederzettingen
Jonge-heide- en broek-ontginningslandschap	Relatief grote open ruimtes, deels omzoomd door boscomplex. Vaak “inbreidingslandchappen” met een rommelige driehoekstructuren als resultaat	<ul style="list-style-type: none"> • Planmatig, rechtlijnig • Lanen, bosjes vaak met heiderelicten 	<ul style="list-style-type: none"> • Erven liggen als blokken aan de weg geschakeld • Wegen zijn lanen met lange rechtstanden • Kleine erven met carré erfbeplanting.

Kernkwaliteiten Natuur

Deelgebied	Hoofdkenmerken	Waardevolle leefgebieden
		7 Natura 2000-gebieden in NL NOT Springendal en dal van de Mosbeek, Achter de Voort, Agelerbroek en Voltherbroek, Bergvennen, Lemselermaten, Beuninger Achterveld, Landgoederen Oldenzaal.
Bronnen		Met bijzondere planten en dieren als: <ul style="list-style-type: none">• beekoeverlibel
Beken		<ul style="list-style-type: none">• grote gele kwikstaart, goudveil, slanke sleutelbloem, beekprik
Niet gemaaide beekdalen		<ul style="list-style-type: none">• zompsprinkhaan, kwartelkoning
Houtwallen		<ul style="list-style-type: none">• zomertortel, vliegend hert
Kleinschalig cultuurlandschap		<ul style="list-style-type: none">• patrijs, steenuil, kerkuil, groene specht
Poelen		<ul style="list-style-type: none">• boomkikker
Oude landgoedbossen Heide, zandvlakte		<ul style="list-style-type: none">• kenmerkende plantensoorten als slanke sleutelbloem, gele dovennetel, boswederik, bosanemoon, muskuskruid, witte rapunzel en de scheidgeelster en diersoorten zoals de middelste bonte specht
Bergvennen		<ul style="list-style-type: none">• hazelworm, zandhagedis, nachtzwaluw• dodaars• 8 soorten (Hrl) zoogdieren• Heidekikker (RIs)• Grote en kleine modderkruiper en bittervoorn (Hrl-vissen in sloten)